

SOSPESAR UNA LLETRA

**RESIDENCIA EDITORIAL DiS DE MARTA BISBAL
TORRES**

ABRIL-JUNY, 2022

**PROGRAMA A CURA DEL SUPLEMENT CULTURAL DiS
DEL DIARI EL SEGRE, I L'ARXIU JAVELINA DEL
CENTRE D'ART LA PANERA**

Aprofitant el pas de l'artista per la residència editorial DiS, hem pogut parlar amb ella del seu treball i el seu procés creatiu. A continuació facilitem l'entrevista que ens ha concedit, on hem tingut l'oportunitat de conèixer millor la seva feina, més enllà del marc d'aquest projecte. Article publicat originalment al Suplement DiS nº71 (28/05/2022).

**<< L'ESPECTADOR ÉS PARTÍCIPI EN LA GENERACIÓ
DELS SENTITS DE LA IMATGE >>**

**Javelina: Què destacaries dels teus
processos de creació artística?**

Marta: En els meus processos creatius hi acostuma a haver una fase inicial de recerca, d'anàlisi teòric i de reflexió. A més d'aquesta indagació de caràcter conceptual, per mi és important que hi hagi també una experiència. És a dir, crec que és necessària una corporalitat, un posar-hi el cos, un habitar, doncs sinó em quedaria en una mera disquisició intel·lectual.

De fet, això es posa de manifest en el títol del projecte desenvolupat en la residència DiS, "Sospesar una lletra", que reflexiona sobre símbols i vestigis franquistes, llenguatge totalitari, espais públics i memòria. Amb aquest títol, vull qüestionar el pes tan físic com simbòlic de la unitat mínima d'un text. Per sospesar alguna cosa hem d'agafar-la; el nostre cos es posa en relació amb un altre. Quan tenim un diari obert i el llegim agafant-lo amb les dues mans pels extrems, també l'estem sostenint, és un gest que ens pot portar a sospesar l'objecte i el contingut.

J: En el transcurs de la teva formació, t'has doctorat en Dret, has fet un màster en Periodisme i un cicle superior de Fotografia. Inclús, recentment, has acabat un altre màster en Artteràpia. Com aprofites tots aquests coneixements en els teus projectes artístics?

M: La meva formació és diversa i, a dia d'avui, l'enfocaria de manera diferent. En tot cas, diria que els estudis teòrics m'han aportat capacitat de recerca i de comprensió a l'hora d'abordar qualsevol projecte. Mentre que disciplines com el periodisme i la fotografia m'han ajudat a desenvolupar la capacitat d'observació, i a la vegada han desvetllat la meva curiositat i interès pel territori i per qüestions socials i polítiques. Pel que fa a l'artteràpia, aquesta m'ha apropat a l'instint i la intuïció, fent que la meva pràctica artística sigui més permeable a allò que succeeix de manera espontània, a l'atzar i l'error.

J: La fotografia no es l'únic mitjà de la teva pràctica artística, però la imatge sí que n'és un dels elements principals. Quin valor dones a les teves imatges? Quina capacitat narrativa produeixen?

M: Vivim en una societat que es troba completament saturada d'imatges, on les engolim a diari amb immediatesa. Això tampoc vol dir que no tingui sentit produir-ne més, però caldria prendre consciència del flux enorme i continu d'inputs que rebem, i del tipus de temporalitat que ens imposa, per tal de poder-hi tenir una aproximació crítica. Davant el fort soroll visual i la velocitat de consum, el meu fer es basa un cert minimalisme i abstracció de formes, que sovint s'interrelaciona amb el buit i la lentitud.

D'altra banda, en ocasions treballo amb l'acumulació d'imatges. En aquesta línia, m'interessa el reciclatge, l'apropiació d'imatges existents i el treball amb material d'arxiu, recurs que estic utilitzant en la residència DiS. És a dir, extreure imatges del seu context original per propiciar noves lectures i generar altres sentits. En els meus treballs, no busco dotar les imatges d'una narrativa predeterminada i concreta, sinó que intento obrir les possibilitats de significació.

Així, l'espectador és particip en la generació dels sentits de la imatge.

J: Has conduït diversos dels teus treballs cap al format editorial. Què suposa fer projectes que esdevenen publicacions?

M: Després d'haver mostrat un treball en format expositiu, conduir-lo cap al format editorial em permet tornar a reflexionar sobre el projecte, percebre amb més claredat els seus aspectes fonamentals, i propiciar algun tipus d'evolució o de transformació. En aquest cas, en canvi, he iniciat el projecte directament en un format de premsa. El paper és un material modest, fràgil; una publicació és un suport que pots tenir a les mans, aporta proximitat i intimitat, m'hi sento còmoda treballant-hi.

Entenc la pràctica artística com una manera d'estar al món, de posicionar-m'hi, de tenir una mirada crítica vers la realitat, d'entrar en relació amb els altres. Per això considero que una publicació és un mitjà idoni per comunicar-me. El format d'un diari també m'agrada perquè, en front al caràcter elitista i perdurable atribuït tradicionalment a l'art, puc difondre una proposta artística en un suport quotidià, que per sí mateix és efímer i es troba a l'abast de tothom.

J: Des del treball amb les imatges, com t'aproximes a un espai de premsa -com aquest suplement- per generar nous significats i relats?

M: La residència DiS m'ha fet especial il·lusió pel fet que, fa uns anys, quan treballava com a periodista, ja vaig col·laborar amb el diari Segre i vaig gaudir molt l'experiència. Per tant, m'ha resultat interessant retrobar-me amb un espai de premsa i enfrontar-me a les pàgines d'un diari des d'una altra perspectiva. Si vaig passar de l'àmbit periodístic a l'artístic, va ser perquè aquest darrer m'oferia més llibertat expressiva. Potser aquesta és la dimensió que he pogut explorar ara en les intervencions que estic realitzant al suplement.

He volgut jugar amb el fet que durant una època vaig ser periodista, tot realitzant accions que utilitzen elements propis de la premsa, que van des de textos i fotografies

fins a passatemps, tractant de reassignificar-los. A primera vista, algunes intervencions inclús podria semblar que han estat formulades pel mateix diari, però a més d'abordar una temàtica concreta, suposen també un qüestionament del mitjà com a tal.

J: Fa temps que desenvolupes la teva pràctica artística des de terres lleidatanes. Com és la teva experiència treballant en i des d'aquesta geografia?

M: L'exercici de la professió artística és molt precari en aquest país, excepte per una minoria. Treballar des del territori lleidatà implica estar a la perifèria, comptar en general amb menys recursos, tenir menys visibilitat. Per aquest motiu, agraeixo molt les iniciatives que s'impulsen des de la ruralitat i fomenten els espais de creació, així com la difusió i la promoció de l'art i el pensament contemporanis.

Per part meva, hi ha una voluntat de mantenir-me en la perifèria i d'actuar des dels marges. És una actitud, una opció de vida, i alhora té coherència amb el que plantegen els meus projectes. Per exemple, en una acció participativa vaig proposar desplaçar i modificar de forma simbòlica el centre geogràfic de Catalunya, precisament per tal de posar en dubte la noció de centralitat, la qual està vinculada als llocs de poder.

Una artista és algú que s'exposa. Quan acabo un projecte, el comparteixo, el mostro i em mostro als demés. Ara bé, després necessito retirar-me. El terreny d'aquí m'ofereix tranquil·litat i descans, connexió amb la terra i amb la gent, aquest em conforma i m'hi sento arrelada.

Marta Bisbal Torres (Mollerussa, 1974) és llicenciada i doctora en Dret, Màster en Periodisme i estudis de Fotografia. Els seus projectes constitueixen una exploració de l'espai, el temps i les formes d'habitar-los i representar-los, tot qüestionant la percepció i el mateix acte de mirar. Li interessa l'apreciació de les variacions i moviments mínims, des d'on explora el poder de les imatges i del medi fotogràfic, per així reflexionar sobre el present i la realitat. Ha presentat els seus projectes en institucions com Roca Umbert. Fàbrica de les Arts (Granollers), Museu Abelló (Mollet del Vallès), Centro Párraga (Múrcia), i els festivals Errant 2021 (Pinós) i Cabanades 2021 (Belltall), entre d'altres. És autora de les publicacions Kosmos (2017), El mapa de l'Imperi (2020) i Descentrar un centre (pròximament). Actualment, es pot veure la seva exposició "Spectrum" a Can Manyé. Espai d'Art i Creació de l'Ajuntament d'Alella, fins al 3 de juliol.